

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR
MARIA KARLSSON**

Seduta tas-7 ta' Mejju, 2009

Talba Numru. 37/2008

Maryanne Curmi
vs

Joseph Grima

It-Tribunal

Ra' l-avviz tas-socjeta' attrici li permezz taghha s-socjeta' attrici talbet l-hlas ta' tlett elef u erba' mija u wiehed u tlettin Ewro u sbattax-il centezmi (€3431.17), rapprezentanti spejjez dovuti lill-attrici mill-konvenut stante illi l-attrici matul xi zmien li damet tghix mal-konvenut erogat ghas-spejjez taghha fil-fond bl-isem Grima House, Piju Cellini Street, Nadur li huwa proprjeta' tal-konvenut, diversi benefikati u miljoramenti li taghhom hija qatt ma giet ikkumpensata; liema benefikati u miljoramenti l-konvenut ghadu jgawdi sal-lum minghajr qatt ma hija giet ikkumpensata taghhom.

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-attrici ghandha kull dritt li tigi rimborsata ta' dan it-telf finanzjarju li hija sofriet (art 1028A tal-kodici Civili.)

Peress illi fost il-benefikati u miljoramenti minnha erogati a beneficju tal-konvnenut hemm l-ammont ta' tlett elef u erba' mija u wiehed u tlettin Ewro u sbattax-il centezmi (€3431.17) konsistenti f'diversi ircevuti u annessi mat-talba.

Bl-ispejjez inkluz dawk ta' l-ittra ufficjali tad-9 ta' Settembru, 2008, bl-ingunzjoni tal-istess konvnenut ghas-subizzjoni li ghalija huwa minn issa mharrek.

Bl-Imghaxijiet skond il-ligi.

Ra' l-eccezzjonijiet sollevati mill-konvnenut fejn qed jikkontensta t-talbiet attrici bhala infondati fil-fatt u fid-dritt.

Illi l-artiklu 1028A tal-kap 16 tal-ligijiet ta' Malta m'huwiex applikabbli ghal dan il-kaz.

Illi l-allegazzjonijiet u t-talbiet attrici huma inveritieri ghall-ahhar u l-anqas m'huwa dovut xejn mill-konvneut u dan kif ser jigi ppruvat ulterjorment.

Ghaldaqstant, it-talbiet attrici ghandhom jigu respinti kolha bl-ispejjez kollha kontra taghha.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Bl-Ispejjez.

Ra' d-dokumenti kollha prezentati in atti tal kawza.

Ra' u sema x-xhieda tal-attrici u tal-konvnenut.

IKKUNSIDRA

Illi fil-mertu din hija kawza dwar rizarciment ta' spejjez maghmula mill-attrici f'dar proprjeta' tal-konvnenut waqt illil-attrici kienet tghix hemm u hija kawza ibbazata ukoll fuq l-artiklu 1028A tal-kodici Civili *dwar l' actio de in rem verso*.

Il-konvenut sal-lum ghadu jgawdi l-allegati benefikati u miljoramenti li tagghom hija qatt ma giet ikkumpensata tagghom.

Illi jirrizulta li l-attrici kienet tghix mal-konvenut bejn 1993 u l-2005 u flimkien kellhom tifel li illum jghix mal-konvenut peress illi ghandu l-kura u l-kustodja tieghu. Illi fiz-zmien li kienet tghix mall-konvenut huma kienu jabitaw f'dar proprjeta' tal-konvenut. Illi skond ix-xhieda tal-attrici, f'din id-dar kienu saru xi miljoramenti u benefikati u l-ispejjez kienet hargithom l-attrici. Illi meta l-partijiet kienu nfirdu hija kellha titlaq mill-abitazzjoni tal-konvenut u kient halliet hwejjigha hemmhekk. Intqal mill-attrici lli hija kienet ghamlet aktar spejjez izda l-ispjjez maghmula minnha mhux kollha gew reklamati.

Illi l-attrici ghazlet li tibbaza t-talba taghha fuq *l'actio de in rem verso* that l-artiklu 1028A tal-kodici Civili. Il-konvenut ecceppixxa lli l-artiklu 1028A tal-kap 16 m'huwiex applikabbli ghal dan il-kaz.

Illi lit-Tribunal jirrizulta lli ghalkemm dan il-punt legali gie mqajjem fit-talba u fir-risposta l-partijiet ma ssoottemmettew xejn dwar dan il-punt legali wara l-eghluq tal-provi. Illi t-Tribunal ghalhekk ha joqghod biss fuq ix-xhieda li ghandu in atti sal-lum.

Illi jirrizulta mix-xhieda tal-konvenut illi dak kollu li kienu jaghmlu ghad-dar kienu jaghmluh flimkien. Illi fiz-zmien li kienu jghixu flimkien bejniethom ma kienx ikun hemm problemi ta' flus peress illi kienu jaqsmu l-introjtu li kellhom bejniethom u ghalhekk skond il-konvenut ma kienetx hija personalment li kienet harget il-flus ghall-oggetti indikati minnha fit-talba odjerna.

Illi it-Tribunal jaghmel riferenza ghar-risposta guramentata tal-attrici li tidher fis-sentenza moghtija mill-Onorabbli Qorti tal-Magistrati (Ghawdex), Gurisdizzjoni Superjuri, Sezzjoni Familja, nhar ill-11 ta' Lulju, 2008 dwar il-manteniment ta' l-iben minuri tal-partijiet li qieghed fil-kura ta' missieru, u liema sentenza hija ezebita in atti. It-Tribunal jinnota illi fir-risposta guramentata, l-attrici f'dik il-

kawza kienet semmiet illi 'kien sar ftehim verbali lli l-konvenuta tirrinunzja ghal benefikati u miljoramenti li ghamlet fid-dar Grima House..' l-istess dar imsemmija f'din il-kawza, '.. li hija proprjeta' ta' l-attur u li jammontaw ghal eluf ta' liri kbar in kontrokambju li l-attur jassumi l-obbligu ta' manteniment tal-minuri.' Illi fl-istess kawza, gie deciz mill-Onorabbli Qorti tal-Magistrati (Ghawdex), Gurisdizzjoni Superjuri, Sezzjoni Familja nhar il-11 ta' Lulju, 2008 mill-Magistrat Dr. Anthony Ellul illi Maryanne Curmi, l-attrici fil-kawza odjerna, giet kundannata thallas manteniment ghal binha, lill-konvenut. Ili fil-fehma tat-Tribunal, il-benefikati u miljoramenti kienu diga gew imsemmija fil-kawza ghal manteniment fejn kienet disposta ccedi ghal hlas lura tal-miljoramenti u benefikati li kienet ghamlet hi a spejjez taghha, jekk kemm-il darba l-konvenut jassumi l-obbligu ta' manteniment ta' binhom minuri.

Illi in sostenn tat-talba attrici, l-attrici pprezentat ricevuti datati fil-perjodu meta l-partijiet kienu jghixu flimkien u jindikaw illi kienu saru xi hlasijiet fuq xoghol, materjal u oggetti f'isem l-attrici .

Mix-xhieda kollha ma jirrizultax ikkontestat il-fatt illi l-miljoramenti u benefikati saru. Izda l-konvenut jsostni lli l-partijiet fiz-zmien li kienu jghixu flimkien kienu jaqsmu kollox, li l-miljoramenti kienet ghamlithom ghaliex riedet hi u jekk hemm isimha fuq ir-ricevuti dan ma kienx ifisser illi l-hlas kien minn butha. Illi ghalkemm ir-ricevuti kienu jidhru f'isimha dan ma jfissirx illi kienet hallsithom hi izda kellhom il-flus ta' bejniethom u ghalhekk thallsu bejniethom. Fil-fehma tat-Tribunal, fil-mertu l-proprjeta' tappartjeni lill-konvenut u li huwa ghadu jgawdi dawn il-miljoramenti.

It-Tribunal jirriveva lli skond id-dokumenti ezebiti mat-talba immarkati 'a','b','c','d', u 'e', l-miljoramenti u benefikati kienu jikkonsistu fi kcina, xoghol u materjal, ghamara u oggetti ohra uzati fl-gharmar ta' dar. Ili jirrizulta lli dawn l-oggetti kollha ghadhom jinsabu fid-dar. Illi ghalkemm intqal mill-konvenut lli l-attrici kienet topera 'hair dressing salon' min fond appartenenti lilu u li huwa qatt ma talabha

xi flus ghal kiri ta-fond, lit-Tribunal ma jirrizultax illi sar xi kontrotalba fil-konfront tal-attrici ghal xi ammonti dovuti minnha lilu.

Huwa pacifiku illi l-bazi tal- 'actio de in rem verso ' huwa fuq xi haga indeterminata u jekk kemm-il darba jkun hemm oggetti determinati u li l-arrikiment jigi ppruvat, l-oggetti determinati ghandhom jinghataw lura, dejjem jekk dawn l-oggetti ghadhom hemm. Illi skond ix-xhieda dokumentali mir-ricevuti ezebiti jirrizultaw li jezistu oggetti determinati konsistenti f'uplighter' fis-somma ta' hamsa u hamsin liri maltin (LM55) ta' dak iz-zmien u ghamara fis-somma komplessiva ta' seba' mija u erbghin lira maltin (LM740) ta' dak iz-zmien. Illi jirrizulta ghalhekk illi l-**actio de in rem verso** ghal dawn l-oggetti m'hijjex applikabbli u li ghalhekk semmaj dawn l-oggetti ghandhom jinghataw lura lill-attrici.

Illi galadarba l-kawza saret a bazi tal-principju legali tal-'actio de in rem verso' it-Tribunal sabiex jasal ghall-konkluzjoni gusta u ekwa ha jkollu jibbaza d-decizjoni tieghu skond it-talba maghmula. Illi l-konvenut qieghed jintalab ihallas a bazi tal-principju tal-kwazi kuntratt 'actio de in rem verso' stante illi arrikkixxa ruhu indebitament meta l-attrici giet allegatament imkeccija mill-fond u halliet warajha hwejjigha.

Illi l-allegat arrikiment jikkonsisti kemm f'oggetti mhux determinati u li ma jistghux jinqalghu minn posthom kif ukoll f'oggetti determinati bhalma huma l-ghamara u lampa tad-dawl. Illi skond l-artiklu 1028A (2) ' jekk l-arrikiment huwa ta' oggett determinat, dak li rcevih huwa marbut li jaghti lura l-oggett in natura jekk dan ikun ghadu jezisti fil-mument tat-talba.' Illi jirrizulta illi fost ir-ricevuti ezebiti jezistu oggetti determinati li fil-fehma tat-Tribunal jaqghu taht dan is-sub-artiklu. Illi dawn l-oggetti li skond ix-xhieda ghadhom jinsabu fid-dar tal-konvenut u qieghed igawdihom it-tifel tal-partijiet jikkonsistu f'gwardarobba, desk tal-kompjuter, zewg sodod, xkaffi u uplighter u li jammontaw komplessivament fis-somma ta' elf u tmien

mija u wiehed u hamsin Ewro u sitta u sittin centezmi (€1851.66)

L-attrici allegat illi l-konvenut qed igawdi minn xi arrikiment in debitu fil-konfront taghha. Huwa pacifiku illi fid-dar tal-konvenut jinsabu l-oggetti elenkati fir-ricevuti ezebiti mill-attrici u li jammontaw ghas-somma mitluba minnha f'din il-kawza. Illi jirrizulta mill-provi illi l-konvenut ghadu jgawdi dawn il-miljoramenti u t-Tribunal huwa konvint illi l-ispejjez taghom kienet hargithom l-attrici.

Ghandu jigi rilevat illi fil-fehma tat-Tribunal, l-attrici pprovat il-kaz taghha. Illi x-xoghol u l-materjal uzat minn haddiema, il-wicc tal-kcina u *l-wall-panelling* imsemmija fid-dokumenti A, B u D, annessi mat-talba jaqghu that l-artiklu 1028A u li komplessivament jammontaw ghal elf u hames mija u disgha u sebghin Ewro u wiehed u hamsin centezmi (€1579.51) ghandhom jithallsu lill-attrici. Illi l-oggetti ta' ghamara indikati fid-dokument C u E annessi annessi mat-talba ghandhom jinghataw lura lill-attrici fiz-zmien tlieta u ghoxrin gurnata mid-data tas-sentenza. Illi jekk kemm-il darba dawn l-oggetti kif elenkati fd-dokument C u E annessi mat-talba ma jinghatawx lura fiz-zmien stipulat mit-Tribunal, l-attur ghandu jhallas lill-attrici l-ammont indikat fid-dokumenti 'c' u 'e' u cioe' s-somma ulterjuri ta' elf u tmien mija u wiehed u hamsin Ewro u sitta u sittin centezmi (€1851.66.)

Illi t-Tribunal huwa sodisfatt illi mix-xhieda dokumentali u mix-xhieda 'viva voce,' l-attrici ppruvat il-kaz taghha. It-Tribunal huwa moralment konvint mill-arrikiment indebitu tal-konvenut, izda t-Tribunal ai fini tal-artiklu 1028A ma jistghax jgieghel lill-konvenut ihallas lura u jikkumpensa lill-attrici ghal kollox mitlub minnha sakemm l-oggetti in natura li jinsabu fil-pussess tal-konvenut ma jroddhomx lura fi zmien moghti minn dan it-Tribunal.

Ghaldaqstanbt it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jilqa' t-talba attrici u jikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attrici fis-somma *in parte* ta' elf u hames mija u disgha u sebghin Ewro u wiehed u hamsin centezmi (€1579.51,) filwaqt illi l-konvenut ghandu wkoll jrodd lura l-oggetti imsemmija fid-

Kopja Informali ta' Sentenza

dokumenti 'c' u 'e' annessi mat-talba u cioe' gwardarobba, desk tal-kompjuter, zewg sodod, xkaffi u 'uplighter' fi zmien tlieta u ghoxrin gurnata mill-lum u jekk l-istess oggetti ma jinghatawx lura lill-attrici, l-konvenut huwa kkundannat ihallas lill-attrici fl-ammont ulterjuri ta' elf u tmien mija u wiehed u hamsin Ewro u sitta u sittin centezmi (€1851.66), bl-ispejjez u interessi kif gew mitluba.

Spejjez tal-kawza a karigu taz-zewg partijiet.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----